NORAKSTS

Lietas Nr.A420282213

A42-02822-13/40

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2013.gada 21.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Solvita Sērdiene,

piedaloties pieteicējas /pers. A/ pārstāvim /pers. B/,

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvjiem /pers. C/ un /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – atbalsta piešķiršanu par „Platību maksājumu iesniegumu 2011.gadā" Nr.021103593, ar kuru uz Vienoto platību maksājumu un pasākuma „Maksājums lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas" pieteicēja pieteikusi 24,05 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Aprakstošā daļa

[1] Izmantojot Elektronisko pieteikšanās sistēmu (turpmāk – EPS), pieteicēja Dienestam iesniedza iesniegumu Nr.021103593 (turpmāk – Iesniegums) par platību maksājumu saņemšanu 2011.gadā, uz atbalstu piesakot 24,05 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes (turpmāk – LIZ).

Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – Dienests) Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvalde (turpmāk – Pārvalde), izvērtējot pieteicējas Iesniegumu, 2012.gada 22.augustā pieņēma lēmumu Nr.02.010-10/1213070 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru, ņemot vērā to, ka 2011.gadā jau piekto reizi pieteicējas saimniecībā tika konstatēts LLVN pārkāpums attiecībā uz pastāvīgo pļavu un ganību apsaimniekošanu, piemēroja pieteicējai VPM un MLA atbalsta savstarpējās atbilstības (turpmāk – SA) sankciju samazinājumu 100% apmērā, un nolēma nepiešķirt MLA un VPM atbalstu.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja Dienesta direktorei.

Dienesta direktore, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, 2012.gada 5.novembrī pieņēma lēmumu Nr.10.6.4/1298-F/2-15/1395 „Par iesniegumu" (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar Komisijas 2009.gada 30.novembra regulu (EK) Nr.1122/2009, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu (turpmāk – Regula Nr.1122/2009), lai nodrošinātu efektīvu kontroli un pārliecinātos, vai ir ievēroti attiecīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi, kā arī, lai pārbaudītu lesniegumā norādītās informācijas atbilstību faktiskajai situācijai dabā, Dienests 2011.gada 21.jūlijā, 25.jūlijā un 15.augustā lesniegumā deklarētajām platībām veica pārbaudi uz vietas, piedaloties pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim. Par pārbaudes rezultātiem pieteicēja tika informēta.

[1.2] Pārbaudes laikā attiecībā uz SA prasību ievērošanu tika konstatēts, ka lauka Nr.2 platība ar kultūru „Pastāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods 710) ir nopļauta, taču zāle nav novākta, un laukam Nr.2 piegulošais meliorācijas grāvis un tā gultne ir aizaugusi ar kokiem un krūmiem.

[1.3] Saskaņā ar Padomes 2009.gada 19.janvāra regulas (EK) Nr.73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr.1290/2005, (EK) Nr.247/2006, (EK) Nr.378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr.1782/2003 (turpmāk – Regula Nr.73/2009) 6.pantu un Komisijas 2011.gada 27.janvāra regulas (ES) Nr.65/2011 , ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem (turpmāk – Regula Nr.65/2011) 19.panta 2.punktu, Lai saņemtu platību maksājumus, lauksaimniekam jāievēro SA prasības, kas ietver arī laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus (turpmāk – LLVN).

[1.4] Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 8.punktam, kā arī Ministru kabineta 2011.gada 1.marta noteikumu Nr.173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – Noteikumi Nr.173) 14.2.apakšpunktam un 14.4.1.apakšpunktam lauksaimniekam jānodrošina, ka LIZ tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu, bet platība ar kultūru pastāvīgās pļavas un ganības, jānogana un jāappļauj vai vismaz vienu reizi jānopļauj, zāle jānovāc vai jāsasmalcina un jāizkliedē līdz kārtējā gada 15.augustam.

Tā kā pārbaudes uz vietas laikā tika konstatēti LLVN pārkāpumi gan attiecībā uz meliorācijas sistēmu uzturēšanu, gan pastāvīgo pļavu un ganību apsaimniekošanu, tika piemērots atbalsta apjoma samazinājums atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 71.panta 1. un 5.punktam, un 47.panta 1.punktam.

[1.5] Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 86.pantam, Regula Nr.796/2004 tiek atcelta no 2010.gada 1.janvāra, tomēr to turpina piemērot attiecībā uz atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu periodiem, kuri sākas pirms 2010.gada 1.janvāra. Atsauces uz Regulu Nr.796/2004 uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasāmas saskaņā ar II pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

[1.6] Ņemot vērā to, ka 2011.gadā jau piekto reizi pieteicējas saimniecībā tika konstatēts LLVN pārkāpums attiecībā uz pastāvīgo pļavu un ganību apsaimniekošanu, saskaņā ar Regulas Nr.1122/2009 71.pantu un 72.pantu Dienestam nav tiesiska pamata nepiemērot SA samazinājumu 100% apmērā.

Turklāt atbalsta apjoma samazinājums par LLVN pārkāpumu tiek piemērots visai saimniecībai, neatkarīgi no tā cik laukos attiecīgais pārkāpums ir konstatēts.

[1.7] Pārbaudē uz vietas konstatēts, ka lauks Nr.1 sāk aizaugt ar kokiem un krūmiem, tāpēc šī lauka platība tika klasificēta kā LIZ, kas nav atbalsttiesīga, pamatojoties uz Noteikumu Nr.173 25.2.apakšpunktu. Turklāt, ņemot vērā Regulas Nr.73/2009 2.panta a) un d) apakšpunktā, Noteikumu Nr.173 3.punktā un Noteikumu Nr.295 5.punktā noteikto par platībām, kurās ilgstoši netiek kopta zeme, nav pamata piešķirt platību maksājumus.

Izvērtējot starptautisko un nacionālo tiesisko regulējumu, secināms, ka kultūras „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620) definējums nav pretrunā ar ES regulā noteiktajām tiesību normām.

[1.8] Dienests noraidījis pieteicējas iebildumus par to, ka pārbaudes laikā uzmērītās platības atšķīrās no deklarētajām platībām, jo tās pieteicēja ievadījusi, vadoties no EPS piedāvātā platību lieluma, tāpēc LAD ir jānes atbildība par neprecīzajiem datiem, ko piedāvā EPS, un, ka pieteicējai, piesakoties elektroniski, nebija iespējams norādīt citādu lauku platību, t.i., tādu, kas atšķiras no EPS piedāvātās. Uz šiem iebildumiem Dienests norādījis, ka EPS atbilstoši zīmējumam uzrādītā lauka platība ir provizoriska un informatīva, tāpēc atbalsta pretendentam, atzīmējot platības lauku bloku kartē, ir pienākums norādīt precīzu faktiski apsaimniekoto platību atbilstoši dabā esošajai situācijai, kā noteikts Regulas Nr.1122/2009 12.panta 1.punkta d) apakšpunktā.

Informācija, kā pareizi lietot EPS, ir pieejama Dienesta mājas lapā www.lad.gov.lv sadaļā „Elektroniskās pieteikšanās sistēma", kur atbalsta pretendents var iepazīties ar „Video pamācību EPS lietošanā", ka arī ar „Rokasgrāmatu par EPS lietošanu". „Rokasgrāmatas par EPS lietošanu" sadaļā „Lauku bloku kartes aizpildīšana" ir paskaidrots, kā jāiezīmē lauki. Tā kā pieteikšanās notiek elektroniski, tad atbalsta pretendentiem ir iespēja jebkurā brīdī pārbaudīt, vai attiecīgie dokumenti ir iesniegti un Dienests tos ir

pieņēmis, vai nav kādas kļūdas vai neprecizitātes, kuras būtu nepieciešams novērst. Tāpat neraugoties uz noslēgto līgumu ar Dienestu par EPS izmantošanu, pieteicēja vienmēr var izmantot iespēju iesniegt atbalsta iesniegumus un veikt labojumus jau iesniegtajos atbalsta iesniegumos arī personīgi, ierodoties Pārvaldē vai nosūtot pa pastu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja iesniegusi tiesā pieteikumu, lūdzot to atcelt un uzlikt par pienākumu Dienestam samaksāt pieteicējai pienākošos platībmaksājumus par 2011.gadu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Lēmums ir atceļams, jo tas ir pieņemts, pārkāpjot Latvijas Republikā pastāvošo likumdošanu.

[2.2] Dienests atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.pantam nav norādījis uz kāda pamata tiek piemērots SA sankciju samazinājums 100 %, kaut gan no pārbaudes ziņojumiem izriet, ka visi lauki, izņemot lauku Nr.1, ar pieteikto platību 0,40 ha, kas pieteikts aiz kļūdas, jo neatbilst pļautas pļavas statusam, un Laukā Nr.2 nebija izzāģēti krūmi novadgrāvī, bet tas netraucē novadgrāvja funkcionēšanai, atbilst atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Turklāt, pēc detalizētās informācijas par platību maksājumu kalkulāciju ir redzams, ka no deklarētās platības 23,66 ha, uz atbalstu tiesīga ir 22,11 ha, tas nozīmē, ka atšķirība ir tikai 1,55 ha, ievērojot mērījumu toleranci.

[2.3] 2009.gadā pieteicēja nepieteica laukus uz platībmaksājumiem, savukārt 2007. un 2008.gads neattiecas uz šo lietu.

[2.4] Piesakoties uz platībmaksājumiem elektroniski, lauku īpašnieks var deklarēt laukus tikai ar tādu platību, kādu ir devušas EPS pieejamās lauku bloku kartes. Tādēļ Dienests nevar rēķināt pārdeklarāciju par šiem laukiem, ja uzmērītā platība atšķiras, jo tas nav pieteicējas vainas dēļ. Ja Dienests ir radījis EPS un tiek noteikti lauku lielumi, tad Dienestam ir jāuzņemas atbildība par saviem sniegtajiem datiem.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 15.janvāra lēmumu pieņemts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – atbalsta piešķiršanu saistībā ar Iesniegumu, ar kuru uz VPM un MLA atbalstu pieteikti 24,05 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, un ierosināta administratīvā lieta.

[4] Atbildētājas pusē pieaicinātā iestāde – Dienests tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīts pilnībā, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Papildus Lēmumā norādītajam Dienests paskaidro, ka, lai motivētu lauksaimniekus ievērot SA prasības jau pēc pirmās atklāšanas reizes, saskaņā ar Regulu Nr.1122/2009 ir izveidots mehānisms, kas nosaka SA prasību neievērošanas sekas šādu neatbilstību atkārtošanās gadījumos. Regulas Nr.1122/2009 47.panta 1.punktā noteikts, ka „atkārtota" neatbilstība ir neatbilstība, kas trīs kalendārajos gados pēc kārtas konstatēta vairākas reizes. Šāds regulējums nepieļauj situāciju, ka lauksaimnieks, nepiesakoties vienu gadu uz platībmaksājumiem, izvairās no SA samazinājuma aprēķina.

Turklāt Pieteicējai pašai bija iespēja novērst SA pārkāpuma atkārtošanos, pienācīgi sakopjot platību.

Pieņemot Lēmumu, Dienesta rīcība ir bijusi tiesiska un konsekventa. Lēmums ietver skaidrojumu par tā izdošanu un saturu, kā arī ir norādīti apsvērumi, kas bijuši par pamatu Lēmuma pieņemšanai. Līdz ar to ir nepamatots pieteicējas apgalvojums, ka nav ievēroti tiesiskuma un patvaļas aizlieguma principi.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumā ietverto prasījumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Uzsvēra, ka atkārtota neatbilstība ir neatbilstība vienai un tai pašai prasībai, standartam vai tādas saistības neievērošana, kas trīs kalendārajos gados pēc kārtas konstatēta vairākas reizes. Pieteicēja nebija pieteikusies atbalsta maksājumiem 2009.gadā, līdz ar to nav izpildījies nosacījums trīs gadus no vietas. Par grāvjiem. Pieteicējas ģimenei kopā īpašumu platība tuvojas ap 6000 ha, viena no lielākām saimniecībām, ņemot vērā, ka īpašumi ir pa visu Latviju. Grāvji ir desmitiem kilometru. Ir veiktu jau 15 meliorāciju projekti mežos. Dienesta prasība katru gadu iztīrīt divmetrīgus novadgrāvjus nav objektīva.

Lēmumā nav neviens panta uzskaitījums, kāpēc Dienests tā uzskata. Ir likums un katram pārkāpumam ir atbilstošs sods. Katram pārkāpumam jābūt savam sodam, tā arī noteikts Eiropas Regulā.

Atbildētājas pārstāvji pieteikumā ietverto prasījumu neatzina pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju, uzsverot, ka maksājumi pieteicējai tiek atteikti nevis konstatēto pārdeklarāciju dēļ, bet par konstatētajām neatbilstībām laukā Nr.2 par nopļautās zāles nenovākšanu. MLA atbalstu konkrētajā gadījumā pieteicēja nesaņemtu arī, ja sankcija netiktu piemērota, jo atbalstam pieteiktas patstāvīgās pļavas un ganības, bet pieteicējas īpašumā nav liellopu, līdz ar to netiek nodrošināts minimālais liellopu blīvums, kas nepieciešams, lai saņemtu atbalstu par šo platību. Attiecībā uz jēdzienu „atkārtots pārkāpums" norādīja, ka skaidrojumu tam sniedz Regulas Nr.1122/2009 47.panta 1.punkts. Pateikts, ka trīs kalendāros gados pēc kārtas. Nav rakstīts, ka neatbilstība jākonstatē trīs reizes. Vairākas ir arī divas. Ņemot trīs gadus - 2009., 2010., un 2011. -, Dienests konstatējis konkrētos pārkāpumus 2010. un

2011.gadā. Tā kā par 2010.gadu jau piemērots SA samazinājums 100 % un 2011.gadā atkārtoti konstatēts pārkāpums, Dienests pieņēmis lēmumu atkārtoti piemērot SA samazinājumu 100%.

Attiecībā uz pieteikšanos EPS paskaidroja, ka, lai klientiem nodrošinātu izpratni, kā rīkoties EPS, katru gadu tiek izstrādātas rokasgrāmatas, kā aizpildīt platību maksājumu iesniegumu EPS, kurā, tajā skaitā, norādīta informācija, ka platība, ko sistēma piedāvā, ir atkarīga no tā, kāda platība ir iezīmēta ģeometriski. Tas nenozīmē, ka tā ir visa apsaimniekotā platība. Tā ir tikai tā, ko sistēmā iezīmējies attiecīgā atbalsta pretendents.

Attiecībā uz platību pārbaudi paskaidroja, ka Dienests konstatēja pārdeklarāciju, nevis kontroles laikā uzmērītās platības, tajā skaitā lauks Nr.1, kur aug koki un krūmi, par ko maksājumu nevar saņemt un ko pieteicēja atzīst. Attiecībā uz lauku Nr.2 platību samazinājumu ir veikusi pati pieteicēja, iesniedzot attiecīgus labojumus pēc fiziskās kontroles. Pārdeklarācija, kas norādīta lēmumā, nav saistīta ar Dienesta veiktajiem mērījumiem. Maksājumi tiek atteikti nevis konstatēto pārdeklarāciju dēļ, bet par konstatētajām neatbilstībām laukā Nr.2.

Motīvu daļa

[6] Pieteicēja pieteikumā lūgusi atcelt Lēmumu un uzlikt par pienākumu Dienestam samaksāt viņai pienākošos platībmaksākumus par 2011.gadu.

No lietas materiāliem izriet, ka Dienests, administrējot pieteicējas 2011.gada platību iesniegumu par 2011.gadu, pieteicējai nav piešķīris MLA un VPM atbalstu.

Tādējādi pieteicējas iesniegtais pieteikums ir par tāda labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirti MLA un VPM par 2011.gadu par atbalstam pieteiktajām 24,05 ha lielajām platībām. Pieteicējai nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt *(sal. skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā SKA-14/2007 [17]punktu).*

Līdz ar to tiesai, izskatot lietu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ir jāpārbauda, vai pieteicējai ir tiesības uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[7] Tiesa, iepazinusies ar pieteikumu un lietas materiāliem, noklausījusies un izvērtējusi procesa dalībnieku sniegtos paskaidrojumus tiesas sēdē, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms, ņemot vērā turpmāk minētos argumentus un apsvērumus.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē šādus apstākļus.

[8.1] Ar Pārvaldes 2008.gada 21.novembra lēmumu Nr.02.010-01/0832015 „Lēmums par platību maksājumiem Iesniegumam Nr.020707311" (turpmāk – 2008.gada lēmums) nolemts atteikt pieteicējai piešķirt VPM un MLA atbalstu par 2007.gadu, papildus norādot, ka konstatētā LLVN pārkāpuma samazinājuma procents ir sasniedzis 15 % un, saskaņā ar Regulas Nr.796/2004 66.pantu, šī pārkāpuma atkārtotas konstatēšanas gadījumā tiks uzskatīts, ka pieteicēja rīkojusies apzināti, kā rezultātā saskaņā ar Regulas Nr.796/2004 67.pantu kopējais LLVN samazinājuma procents var tikt palielināts līdz 100 % *(lietas 34.-36.lapa).*

[8.2] Ar Pārvaldes 2009.gada 1.jūlija lēmumu Nr.02.010-01/0917535 „Lēmums par platību, maksājumiem Iesniegumam Nr.020802705 pretendentam /numurs/ (ar pers.k./ reģ.nr.(..)" (turpmāk – 2009.gada lēmums) pieteicējai par 2008.gadu tika piemērots LLVN samazinājums 90 % apmērā *(lietas 47.lapa).*

[8.3] 2010.gadā pieteicēja pieteicās atbalsta maksājumiem un, veicot pārbaudi uz vietas ceturto reizi, tika konstatēts LLVN pārkāpums attiecībā uz pastāvīgo pļavu un ganību apsaimniekošanu, kā rezultātā saskaņā ar Regulas Nr.1122/2009 71.pantu un 72.pantu tika piemērots SA samazinājums 100 % apmērā platību maksājumu saņemšanai par 2010.gadu *(Lēmumā lietas 21.lapa, lietas 85.lapa)*.

[8.4] 2011.gada 13.maijā Pārvaldē saņemts pieteicējas Iesniegums, ar kuru pieteicēja uz VPM un pasākuma MLA atbalstu 2011.gadam pieteica 8 laukus ar kopējo platību 24,05 ha LIZ *(lietas 22.-23.lapa)*:

Lauks Nr.1; bloka Nr./numurs/; platība 0,4 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.2; bloka Nr./numurs/; platība 3,74 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.3; bloka Nr./numurs/; platība 0,39 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.4; bloka Nr./numurs/; platība 1,94 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.5; bloka Nr./numurs/; platība 0,62 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.6; bloka Nr./numurs/; platība 4,33 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.7; bloka Nr./numurs/; platība 1,99 ha; kultūras kods 710;

Lauks Nr.8; bloka Nr./numurs/; platība 10,64 ha; kultūras kods 710.

[8.5] 2011.gada 21.jūlijā, 25.jūlijā un 15.augustā Dienests veica Platību maksājumu pārbaudes uz vietas un SA prasību pārbaudes lesniegumam, par ko sastādīja Protokolu par veikto pārbaudi uz vietas Nr.02110359301 (turpmāk – Protokols) *(lietas 29.-31.lapa)*, Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojumu Nr.02110359301 (turpmāk – Ziņojums) *(lietas 32.-33.lapa)*, Protokolu par veikto SA pārbaudi Nr.S02110359301 (turpmāk – SA protokols) *(lietas 45.-46.lapa)* un SA pārbaudes ziņojumu Nr.S02110359301 (turpmāk – SA ziņojums) *(lietas 46.lapas otra puse – 48.lapa)*.

[8.5.1] Ziņojumā norādīts:

- laukā Nr.1 konstatēta LIZ, kas nav atbalsttiesīga, jo lauks sāk aizaugt ar kokiem, krūmiem un bloka platība ir izslēdzama no LIZ, tiek piemērots neatbilstības kods LPB. Aizaugušajā platībā koku diametrs ir no 6 līdz 12 centimetri.
- Laukiem Nr.3, 4, 5 un 6 uzmērīta atbalsttiesīgā platība.
- Laukiem Nr.4, 5 un 6 tiek pārbaudīts vai uzmērītā platība ir atbalsttiesīga uz 2003.gadu. Laukiem Nr.4, 5 un 6 ierosināta bloku precizēšana, jo mainījusies lauka konfigurācija. Pārbaudes laikā konstatētās neatbilstības un apsekotais lauks ir fotografēts.
- Laukam Nr.8 tiek pārbaudīts vai uzmērītā platība ir atbalsttiesīga uz 2003.gadu. Pārbaudes laikā uzmērītais lauks ir fotografēts. Laukam Nr.8 pie uzmērītās platības norādīta platība, kas uz 2003.gada 30.jūniju ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī.
- Lauks Nr.2 ir meliorēts. Meliorācijas grāvis, grāvja gultne aizaugusi ar kokiem un krūmiem, piemērots neatbilstības kods LLN2.2. Laukā zālājs ir nopļauts, bet nav novākts vai sasmalcināts, piemērots neatbilstības kods LLN4.
- Par laukiem Nr.2 un 7 ierosināta lauku bloku precizēšana. Bišu saimes nav.

[8.5.2] Ziņojumā norādīti mērījumu rezultāti:

- **Lauks Nr.1**; bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 0,4 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 0,4; konstatētais kultūras kods 620 – LIZ, kas nav atbalsttiesīga; neatbilstības kods LPB;
- **Lauks Nr.2**; bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 3,74 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 2,98 ha (mērījuma tolerance 2,93-3,03 ha); konstatētais kultūras kods 710; neatbilstības kods LLN2 un LLN4;
- **Lauks Nr.3**; bloka Nr./numurs/6; deklarētā platība 0,39 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 0,37 ha (mērījuma tolerance 0,35-0,39 ha); konstatētais kultūras kods 710;
- **Lauks Nr.4**; bloka Nr./numurs/0; deklarētā platība 1,94 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 1,92 ha (mērījuma tolerance 1,87-1,97 ha); konstatētais kultūras kods 710;
- **Lauks Nr.5**; bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 0,62 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 0,7 ha (mērījuma tolerance 0,68-0,72 ha); konstatētais kultūras kods 710;
- **Lauks Nr.6;** bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 4,33 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 4,85 ha (mērījuma tolerance 4,79-4,91 ha); konstatētais kultūras kods 710;
- **Lauks Nr.7**; bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 1,99 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 2,17 ha (mērījuma tolerance 2,11-2,23 ha); konstatētais kultūras kods 710;
- **Lauks Nr.8**; bloka Nr./numurs/; deklarētā platība 10,64 ha; deklarētais kultūras kods 710; atbalsta veids – VPM, MLA; uzmērītā platība 9,7 ha (mērījuma tolerance 9,59-9,81 ha); konstatētais kultūras kods 710.

[8.6] 2011.gada 5.augustā pieteicēja iesniegusi lesnieguma labojumus/papildinājumus, kurā dzēsa VPM atbalstam pieteiktos laukus – lauku Nr.1 un lauku Nr.3 *(lietas 24.lapa)*.

[8.7] Ar Dienesta 2011.gada 23.augusta pavadvēstuli Nr.4/2.2-4/3238 „Par ziņojumu un protokolu kopiju nosūtīšanu" pieteicējai nosūtīti dokumenti – Protokola, Ziņojuma, SA protokola un SA ziņojuma, kopijas *(lietas 28.lapa).*

[8.8] 2011.gada 31.augustā pieteicēja iesniegusi lesnieguma labojumus/papildinājumus, kurā norādīja, ka lauks Nr.1 un Lauks Nr.2 ir platības bez atbalsta, lauku Nr.2 nepieteica VPM atbalstam *(lietas 25.lapa).*

[8.9] 2011.gada 1.septembrī pieteicēja iesniegusi lesnieguma labojumus/papildinājumus, kurā pieteica lauku Nr.2 VPM atbalstam 2,75 ha platībā ar kultūras kodu 710 (labota karte) un norādīja, ka lauks Nr.3 ir platība bez atbalsta *(lietas 26.lapa).*

[8.10] 2011.gada 23.novembrī pieteicēja iesniegusi lesnieguma labojumus/papildinājumus,kuros VPM atbalstam pieteiktā lauka Nr.8 platība labota uz 7,85 ha (labota karte) *(lietas 27.lapa).*

[9] Izvērtējot Lēmuma pamatojumu tiesa atzīst, ka Dienests tajā pamatoti, atsaucoties uz 2009.gada 19.janvāra Regulu Nr.73/2009 (EK), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas Nr.1290/2005, (EK) Nr.247/2006, (EK) Nr.378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr.1782/2003 (turpmāk – Regula Nr.73/2009) 6.pantu un 2011.gada 27.janvāra Regulu Nr.65/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem (turpmāk – Regula Nr.65/2011), norādījis, ka, lai saņemtu platību maksājumus, lauksaimniekam ir jāievēro SA prasības, kas ietver laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus.

Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros saskaņā ar Regulu Nr. 73/2009 par 2011.gadu bija paredzēta Ministru kabineta 2011.gada 1.marta noteikumos Nr.173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – Noteikumi Nr.173).

Saskaņā ar Noteikumu Nr.173 14.punktu pretendējot uz atbalstu, lauksaimniekam atbilstoši Regulas Nr.73/2009 6.panta prasībām jāievēro citstarp šādus lauksaimniecībā izmantojamās zemes laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus - lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu *(14.2.apakšpunkts)* un pastāvīgās pļavas un ganības, kā arī aramzemē iesētos ilggadīgos zālājus nogana un appļauj vai vismaz vienu reizi nopļauj, zāli novāc vai sasmalcina un izkliedē līdz kārtējā gada 15.augustam (..) *(14..4.1 apakšpunkts*).

[10] Dienests nav piešķīris pieteicējai MLA un VPM, jo sakarā ar atkārtoti konstatētajiem pārkāpumiem pieteicējas saimniecībā piemērojis VPM un MLA atbalsta samazinājumu 100% apmērā pamatojoties uz Komisijas 2009.gada 30.novembra Regulas (EK) Nr.1122/2009, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu (turpmāk - Regula Nr.1122/2009) 71.un 72.pantu.

Lēmums pamatots ar to, ka pārbaudes laikā pieteicējas saimniecībā konstatēts, ka lauka Nr.2 platībā ar kultūru „Patstāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods 710) zālājs ir nopļauts, bet nav novākts vai sasmalcināts; pārbaudes laikā pieteicējas saimniecībā konstatēts, ka laukam Nr.2 piegulošais meliorācijas grāvis un tā gultne ir aizaugusi ar kokiem un krūmiem *(lietas 46.- 48.lapa);* labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu ievērošanas noteikumu pārkāpumi pieteicējas saimniecībā konstatēti arī iepriekšējos – 2006., 2007., 2008., 2010.gados *(lietas 49.- 83.lapa).*

[11] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par Dienesta konstatētajiem pārkāpumiem laukā Nr. 2 un par to, ka labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu ievērošanas noteikumu pārkāpumi pieteicējas saimniecībā konstatēti arī 2006., 2007., 2008., 2010.gados.

Tiesa atzīst, ka pieteicējas saimniecībā konstatētos pārkāpumus 2011.gadā *(skat. sprieduma [10] punktu)* apliecina lietas materiālos esošie pierādījumi – Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums *(lietas 32.lapa),* bet iepriekšējos gados, attiecīgi, Platību kontroles ziņojumi par 2006.gadu *(lietas 49.-65.lapa)*, par 2007.gadu *(lietas 66.-71.lapa),* par 2008.gadu *(lietas 72.- 79.lietas)* un par Platību maksājumu uz vietas pārbaudes ziņojums par 2010.gadu *(lietas 80.- 83.lapa).*

No Ziņojumos fiksētās informācijas redzams, ka neatbilstības pieteicējas saimniecībā pirmoreiz konstatētas 2006.gadā.

[12] Noteikumu Nr.173 16.punktā noteikts, ka, ja lauksaimnieks neievēro kādu no šo noteikumu 14. un (..) punktā minētajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem, šo noteikumu 2.punktā (izņemot šo noteikumu 2.2.apakšpunktu) minēto atbalstu samazina saskaņā ar Regulas Nr.1122/2009 70., 71. un 72.pantu.

Tādējādi atbildība Noteikumu Nr.173 14.punktā minēto laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu neievērošanas gadījumā lauksaimniekam piemērojama saskaņā ar Regulu Nr.1122/2009.

[13] Lietā ir strīds par to, vai Dienests pamatoti pieteicējai piemērojis SA sankciju samazinājumu 100% apmērā.

[13.1] Regulas Nr.1122/2009 71.pantā noteikta kārtība, kā piemērojams samazinājums nolaidības gadījumā, bet Regulas Nr.1122/2009 72.pantā - kārtība, kā piemērojams samazinājums un nepiešķiršana tīšu pārkāpumu gadījumā.

[13.2] No Regulas Nr.1122/2009 71.panta 5.punktā noteiktā citstarp izriet, ka, ja ir sasniegti maksimālie samazinājuma procenti 15, tad maksājumu aģentūra informē attiecīgo lauksaimnieku, ka gadījumā, ja tā paša neatbilstība tiks konstatēta *vēlreiz*, tiks uzskatīs, ka lauksaimnieks rīkojies apzināti 72.panta nozīmē.

Kā spriedumā norādīts iepriekš, labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu pārkāpums attiecībā uz pastāvīgo pļavu un ganību apsaimniekošanu pieteicējas saimniecībā konstatēts arī iepriekšējos gados, kad pieteicēja atbalstam pieteikusi saimniecību, tai skaitā arī 2010.gadā.

Administrējot pieteicējas platību maksājumu iesniegumu par 2007.gadu, Dienests ar 2008.gada 21.novembra lēmumu Nr. 02.010-01/0832015 piemērojis pieteicējai samazinājumu 15 % apmērā un informējis, ka šāda pārkāpuma atkārtotas konstatēšanas gadījumā tiks uzskatīts, ka pieteicējas rīcība ir apzināta, kā rezultātā kopējais laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu neievērošanas samazinājums var tikt palielināts līdz 100 % *(lietas 35.lapa).*

Ņemot vērā minēto, konstatējot labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu pārkāpumus pieteicējas saimniecībā vēlreiz, proti arī 2011.gadā, iestājas priekšnoteikumi tam, lai Dienests varētu lemt par samazinājuma piemērošanu pieteicējai saskaņā ar Regulas Nr.1122/2009 72.pantu.

[13.3] Tiesa kā nepamatotu noraida pieteicējas argumentu, ka Regulas Nr.1122/2009 72.pantā paredzētais samazinājums par 2011.gadā atbalstam pieteiktajām platībām konkrētajā gadījumā nav piemērojams, jo 2009.gadā pieteicēja savu saimniecību atbalstam nav pieteikusi, bet saskaņā ar Regulas 1122/2009 47.panta 1.punktu "atkārtota" neatbilstība ir neatbilstība vienai un tai pašai 4.pantā minētajai prasībai, standartam vai tādas saistības neievērošana, kas *trīs kalendārajos gados pēc kārtas* konstatēta *vairākas reizes*, ja lauksaimnieks ir informēts par iepriekšēju neatbilstību un ja viņam attiecīgā gadījumā ir bijusi iespēja veikt pasākumus, kas vajadzīgi minētās iepriekšējās neatbilstības novēršanai.

Tādējādi no minētās tiesību normas tiesa secina, Dienestam tiesības piemērot Regulas 1122/2009 72.pantā paredzēto samazinājumu ir gadījumā, ja pārkāpumi trīs kalendāro gadu laikā atkārtojas vairākkārt. Tas nenozīmē, ka pārkāpumiem katrā ziņā jābūt konstatētiem visos trīs kalendārajos gados.

[13.4] Atsaucoties uz sprieduma faktisko apstākļu izklāstā iepriekš konstatēto tiesa norāda, ka administrējot pieteicējas platību maksājumu iesniegumus, trīs kalendāro gadu, proti, 2008.- 2011.gadu periodā, LLVN pārkāpumi pieteicējas saimniecībā konstatēti kā par 2010.gadu, tā vēlreiz, arī par 2011.gadu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka fakts, ka 2009.gadā pieteicēja atbalstam saimniecību nav pieteikusi, nevar ietekmēt secinājumu par pārkāpuma kvalificēšanu atbilstoši Regulas 1122/2009 72.pantam un samazinājuma piemērošanu saskaņā ar šo normu.

[14] Regulas Nr.1122/2009 72.pantā noteikts, ka (..) ja lauksaimnieks konstatēto pārkāpumu ir izdarījis ar nodomu, tad samazinājums, kas jāpiemēro 70. panta 8. punktā minētajai kopsummai, parasti ir 20 % no minētās kopējās summas. Maksājumu aģentūra, pamatojoties uz novērtējumu, ko sniegusi kompetentā kontroles iestāde kontroles ziņojuma izvērtējuma daļā saskaņā ar 54. panta 1. punkta c) apakšpunktu, tomēr var nolemt samazināt minēto procentuālo daļu līdz vismaz 15 % vai attiecīgā gadījumā palielināt to līdz 100 % no minētās kopējās summas *(1.punkts).*

Ja tīši izdarītais pārkāpums attiecas uz konkrētu atbalsta shēmu, tad lauksaimniekam attiecīgajā kalendārajā gadā minēto atbalsta shēmu nepiemēro. Turklāt ārkārtējas nopietnības, apjoma vai ilguma gadījumos vai tad, ja ir konstatēti tīši pārkāpumi, attiecīgo atbalsta shēmu lauksaimniekam nepiemēro arī nākamajā kalendārajā gadā *(2.punkts).*

No minētās tiesību normas vispārīgi izriet, ka Dienesta lēmums attiecībā uz samazinājuma apmēru ir satura izvēles administratīvais akts. Respektīvi, Dienestam ir tiesības izvēlēties, cik lielu samazinājumu lauksaimniekam procentuāli piemērot, savu izvēli attiecīgi pamatojot.

Dienests par labas lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu neievērošanu pieteicējai piemērojis samazinājumu 100% apmērā.

No Lēmuma satura un lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja turpina pieļaut LLVS pārkāpumus, neatkarīgi no samazinājuma vairākkārtējas un apmērā ievērojamas piemērošanas. Administrējot pieteicējas platību maksājumu iesniegumu par 2008.gadu, Dienests par konstatētajiem pārkāpumiem pieteicējai piemērojis LLVN samazinājumu 90 % apmērā, savukārt – par 2010.gadu – 100% apmērā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka samazinājums 100% apmērā konkrētajā gadījumā ir atbilstošs un samērīgs, ja citu, mazāk ierobežojošu ietekmēšanas līdzekļu piemērošana rezultātu nedod, un pieteicēja turpina pieteikt atbalstam nepienācīgi, normatīviem aktiem neatbilstoši apsaimniekotas platības.

[15] Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 70.panta 8.punkta a) apakšpunktā noteiktajam, lai piemērotu samazinājumus, samazinājuma procentuālo daļu piemēro kopējai summai, ko veido tiešo maksājumu kopsumma, kas ir piešķirti vai piešķirami attiecīgajam lauksaimniekam, ņemot vērā atbalsta pieteikumu, ko viņš iesniedzis vai iesniegs neatbilstības konstatācijas kalendārajā gadā.

Ņemot vērā minētās tiesību normas nosacījumus tiesa atzīt, ka samazinājums par LLVS nosacījumu neievērošanu pamatoti piemērots visai pieteicējas saimniecībai, neatkarīgi no tā, cik laukos, no atbalstam pieteiktajiem, pārkāpumi ir konstatēti.

Tādējādi arī pieteicējas pārējiem argumentiem, tai skaitā tiem, kas attiecas uz konstatēto citos atbalstam pieteiktajos laukos, izskatāmajā lietā nav izšķirošas nozīmes, un tie nevar kalpot par pamatu pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai – atbalsta maksājumu piešķiršanai par 2011.gadu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.- 251.pantu, 289.- 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt pilnībā/pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Sērdiene